DIREKTIVE

IZVEDBENA DIREKTIVA KOMISIJE (EU) 2022/1647

z dne 23. septembra 2022

o spremembi Direktive 2003/90/ES glede odstopanja za ekološke sorte kmetijskih rastlin, primerne za ekološko pridelavo

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive Sveta 2002/53/ES z dne 13. junija 2002 o skupnem katalogu sort poljščin ([1]) ter zlasti člena 7(2)(a) in (b) Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Namen Direktive Komisije 2003/90/ES ([2]) je zagotoviti, da so sorte kmetijskih rastlin, ki jih države članice vpišejo v svoje nacionalne sortne liste, skladne s protokoli, ki jih je določil Urad Skupnosti za rastlinske sorte (v nadaljnjem besedilu: CPVO). Ti protokoli so zlasti namenjeni zagotavljanju skladnosti s pravili glede lastnosti, ki morajo biti zajete kot minimum pri preskušanju, in minimalnih pogojev za preskušanje nekaterih sort kmetijskih rastlin, da se ugotovijo razločljivost, izenačenost in nespremenljivost (v nadaljnjem besedilu: RIN). Za sorte, ki niso zajete v protokolih CPVO, je namen navedene direktive zagotoviti skladnost s smernicami Mednarodne zveze za varstvo novih sort rastlin (v nadaljnjem besedilu: UPOV).

(2) Sorte kmetijskih rastlin morajo med drugim izpolnjevati pogoje iz Priloge III k Direktivi 2003/90/ES glede preskušanja vrednosti za pridelavo in uporabo (v nadaljnjem besedilu: VPU).

(3) Določiti je treba, da lahko pridelovalci uporabljajo ekološke sorte, primerne za ekološko pridelavo, ki izhajajo iz dejavnosti ekološkega žlahtnjenja. Nekatere od njih izpolnjujejo merila RIN vseh drugih sort iste vrste, vendar je za druge sorte, namenjene za ekološko pridelavo, značilna visoka stopnja genske in fenotipske raznovrstnosti med posameznimi razmnoževalnimi enotami.

(4) Za ekološke sorte za ekološko pridelavo, za katere je značilna visoka stopnja genske in fenotipske raznovrstnosti, standardi za izenačitev, opredeljeni v obstoječih protokolih in smernicah CPVO in UPOV za preskušanje RIN, torej niso primerni. Poleg tega je treba določiti načela za preskušanje VPU, ki bodo ustrezala zahtevam ekološkega sektorja.

(5) Zato je treba ponuditi možnost odstopanja od veljavnih protokolov preskušanja RIN in določiti zahteve za preskušanje VPU, ki bodo bolj prilagojene ekološkim sortam, primernim za ekološko pridelavo.

(6) Za nekatere vrste bi bilo treba torej omogočiti prilagoditev veljavnih protokolov za preskušanje sort potrebam ekološkega kmetijstva. Zato je primerno odstopati od nekaterih določb člena 1 Direktive Komisije 2003/90/ES in določiti posebne zahteve za preskušanje VPU.

(7) Države članice bi morale Komisiji in drugim državam članicam vsako leto do 31. decembra, in sicer do 31. decembra 2030, poročati o številu vlog in rezultatih preskušanja RIN in VPU, da se zagotovi reden pregled navedenih zahtev in nadalje oceni, ali jih je treba spremeniti, odpraviti ali uporabiti tudi za druge vrste.

([1]) UL L 193, 20.7.2002, str. 1.

([2]) Direktiva Komisije 2003/90/ES z dne 6. oktobra 2003 o določitvi podrobnih pravil za člen 7 Direktive Sveta 2002/53/ES glede lastnosti, ki morajo biti zajete kot minimum pri preskušanju, in minimalnih pogojev za preskušanje nekaterih sort kmetijskih rastlin (UL L 254, 8.10.2003, str. 7).

(8) Direktivo 2003/90/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(9) Pristojni organi in zadevni izvajalci poslovnih dejavnosti bi morali imeti dovolj časa za ustrezno pripravo, preden se začnejo uporabljati nacionalne določbe za prenos te direktive.

(10) Ukrepi iz te direktive so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2003/90/ES

Direktiva 2003/90/ES se spremeni:

(1) člen 1 se spremeni:

(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Glede razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti ter brez poseganja v drugi pododstavek velja naslednje:

(a) vrste, navedene v Prilogi I, morajo izpolnjevati pogoje, določene v ‚protokolih za preizkušanje razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti' Upravnega sveta Urada Skupnosti za rastlinske sorte (CPVO), ki so našteti v navedeni prilogi;

(b) vrste, navedene v Prilogi II, morajo izpolnjevati smernice za izvajanje preizkušanja razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti Mednarodne zveze za varstvo novih sort rastlin (UPOV), ki so naštete v navedeni prilogi.

Ekološke sorte, primerne za ekološko pridelavo, ki pripadajo vrstam iz dela A Priloge IV, lahko z odstopanjem od prvega pododstavka, kar zadeva izenačenost, namesto tega izpolnjujejo pogoje iz dela B navedene priloge.

Države članice vsako leto do 31. decembra, in sicer do 31. decembra 2030, Komisiji in drugim državam članicam poročajo o številu vlog za registracijo sort in rezultatih preskušanja razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti (RIN) v zvezi z navedenimi ekološkimi sortami.";

(b) v odstavku 3 se dodata naslednja drugi in tretji pododstavek:

„Ekološke sorte, primerne za ekološko pridelavo, ki pripadajo vrstam iz dela A Priloge IV, lahko z odstopanjem od prvega pododstavka, kar zadeva vrednost za pridelavo ali uporabo, namesto tega izpolnjujejo pogoje iz dela B navedene priloge.;

Države članice vsako leto do 31. decembra, in sicer do 31. decembra 2030, Komisiji in drugim državam članicam poročajo o številu vlog in rezultatih preskušanja vrednosti za pridelavo in uporabo (VPU) v zvezi z navedenimi ekološkimi sortami.";

(2) besedilo iz Priloge k tej direktivi se vstavi kot prilogi IV in V.

Člen 2

Prenos

1. Države članice najpozneje do 30. junija 2023 sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Besedilo teh predpisov takoj sporočijo Komisiji.

Navedene predpise uporabljajo od 1. julija 2023.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo bistvenih določb nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 23. septembra 2022

Za Komisijo
Stela KIRIAKIDES
članica Komisije

PRILOGA

„PRILOGA IV

DEL A

Seznam vrst iz drugega pododstavka člena 1(2)

Ječmen

Koruza

Rž

Pšenica

DEL B

Posebne določbe v zvezi s preskusi razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti ekoloških sort kmetijskih rastlin, primernih za ekološko pridelavo

1. **Splošno pravilo**

Za ekološke sorte kmetijskih rastlin, primerne za ekološko pridelavo, velja naslednje:

1.1 Kar zadeva razločljivost in nespremenljivost se upoštevajo in opišejo vse lastnosti, navedene v protokolih in smernicah iz prilog I in II.

1.2 Kar zadeva izenačenost, se upoštevajo in opišejo vse lastnosti, navedene v protokolih in smernicah iz prilog I in II, za lastnosti iz točke 2 pa velja naslednje:

(a) te lastnosti se lahko ocenijo manj strogo;

(b) kadar je v točki 2 za te lastnosti določeno odstopanje od ustreznega tehničnega protokola, mora biti stopnja izenačenosti sorte podobna stopnji izenačenosti primerljivih sort, ki so splošno znane v Uniji.

2. **Odstopanje od tehničnih protokolov**

2.1 Ječmen

Za sorte vrste ječmena (*Hordeum vulgare* L.) lahko naslednje lastnosti RIN iz protokola CPVO/TP-019/5 pri testirani sorti odstopajo od naslednjih zahtev RIN glede izenačenosti:

CPVO št. 5 – —	zastavičar: obarvanost ušesc z antociani
CPVO št. 8 – —	zastavičar: voščeni poprh na nožnici
CPVO št. 9 – —	rese: obarvanost konic z antociani
CPVO št. 10 – —	klas: voščeni poprh
CPVO št. 12 – —	zrno: obarvanost žil krovne pleve z antociani
CPVO št. 16 – —	sterilni klasek: višina
CPVO št. 17 – —	klas: oblika
CPVO št. 20 – —	resa: dolžina
CPVO št. 21 – —	klasno vreteno: dolžina prvega segmenta
CPVO št. 22 – —	klasno vreteno: ukrivljenost prvega segmenta
CPVO št. 23 – —	srednji klasek: dolžina ogrinjalne pleve in njene rese v primerjavi z zrnom
CPVO št. 25 – —	zrno: nazobčanost notranjih stranskih žil na dorzalni strani krovne pleve

2.2 Koruza

Za sorte vrste koruze (*Zea mays* L.) lahko naslednje lastnosti RIN iz protokola CPVO/TP-002/3 pri testirani sorti odstopajo od naslednjih zahtev RIN glede izenačenosti:

CPVO št. 1 – —	prvi list: obarvanost nožnice z antociani
CPVO št. 2 – —	prvi list: oblika vrha
CPVO št. 8 – —	metlica: obarvanost pleve brez bazalnega dela z antociani
CPVO št. 9 – —	metlica: obarvanost prašnic z antociani
CPVO št. 10 – —	metlica: kot med glavno osjo in stranskimi vejami
CPVO št. 11 – —	metlica: ukrivljenost stranskih vej
CPVO št. 15 – —	steblo: obarvanost opornih korenin z antociani
CPVO št. 16 – —	metlica: gostota klaskov
CPVO št. 17 – —	list: obarvanost nožnice z antociani
CPVO št. 18 – —	steblo: obarvanost internodijev z antociani
CPVO št. 19 – —	metlica: dolžina glavne osi nad najnižjo stransko vejo
CPVO št. 20 – —	metlica: dolžina glavne osi nad najvišjo stransko vejo
CPVO št. 21 – —	metlica: dolžina stranske veje

2.3 Rž

Za sorte vrste rži (*Secale cereale* L.) lahko naslednje lastnosti RIN iz protokola CPVO/TP-058/1 pri testirani sorti odstopajo od naslednjih zahtev RIN glede izenačenosti:

CPVO št. 3 – —	koleoptila (pranožnica): obarvanost z antociani
CPVO št. 4 – —	koleoptila (pranožnica): dolžina
CPVO št. 5 – —	prvi list: dolžina nožnice
CPVO št. 6 – —	prvi list: dolžina listne ploskve
CPVO št. 8 – —	zastavičar: voščeni poprh na nožnici
CPVO št. 10 – —	list neposredno pod zastavičarjem: dolžina listne ploskve
CPVO št. 11 – —	list neposredno pod zastavičarjem: širina listne ploskve
CPVO št. 12 – —	klas: voščeni poprh
CPVO št. 13 – —	steblo: dlakavost pod klasom

2.4 Pšenica

Za sorte vrste pšenice (*Triticum aestivum* L. *subsp. aestivum*.) lahko naslednje lastnosti RIN iz protokola CPVO/TP-003/5 pri testirani sorti odstopajo od naslednjih zahtev RIN glede izenačenosti:

CPVO št. 3 – —	koleoptila (pranožnica): obarvanost z antociani
CPVO št. 6 – —	zastavičar: obarvanost ušesc z antociani
CPVO št. 8 – —	zastavičar: voščeni poprh na nožnici
CPVO št. 9 – —	zastavičar: voščeni poprh na listni ploskvi
CPVO št. 10 – —	klas: voščeni poprh
CPVO št. 11 – —	bil: voščeni poprh na zgornjem internodiju
CPVO št. 20 – —	klas: oblika iz stranskega profila
CPVO št. 21 – —	apikalni segment klasnega vretena: dlakavost izobčene površine

CPVO št. 22 – — spodnja ogrinjalna pleva: širina ramen

CPVO št. 23 – — spodnja ogrinjalna pleva: oblika ramen

CPVO št. 24 – — spodnja ogrinjalna pleva: dolžina zobca

CPVO št. 25 – — spodnja ogrinjalna pleva: oblika zobca

CPVO št. 26 – — spodnja ogrinjalna pleva: dlakavost notranje površine

PRILOGA V

DEL A

Seznam vrst iz drugega pododstavka člena 1(3)

Ječmen

Koruza

Rž

Pšenica

DEL B

Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni – vrednost za pridelavo in uporabo za ekološke sorte, primerne za ekološko pridelavo

1. Preskušanje vrednosti za pridelavo in uporabo se izvaja v ekoloških pogojih v skladu z določbami Uredbe (EU) 2018/848 in zlasti s splošnimi načeli iz člena 5(d), (e), (f) in (g) ter pravili pridelave rastlin iz člena 12.

2. Pri preskušanju sort in vrednotenju rezultatov preizkušanja se upoštevajo posebne potrebe in cilji ekološkega kmetijstva. Preučijo se odpornost proti boleznim ali toleranca nanje ter prilagajanje različnim lokalnim talnim in podnebnim razmeram.

3. Kadar pristojni organi ne morejo zagotoviti preskušanja v ekoloških pogojih ali preskušanja nekaterih lastnosti, vključno z dovzetnostjo za bolezen, se lahko preskušanje izvede v skladu z eno od naslednjih točk:

   (a) pod nadzorom pristojnega organa v prostorih ekoloških rejcev ali na ekoloških kmetijah;

   (b) v pogojih z majhnim vnosom in z minimalnim tretiranjem;

   (c) v drugi državi članici, če so bili za preskušanje v ekoloških pogojih sklenjeni dvostranski sporazumi med državami članicami.

   Vrednost sorte za pridelavo ali uporabo velja za zadovoljivo, če pri primerjavi z drugimi sortami, primernimi za ekološko pridelavo, sprejetimi v listo zadevne države članice, njene lastnosti nudijo, gledano v celoti, vsaj kar zadeva proizvodnjo v kateri koli dani regiji, jasno izboljšavo bodisi pridelave bodisi možnih uporab pridelka ali iz njih pridobljenih proizvodov. Boljše značilnosti za kmetijsko proizvodnjo, kar zadeva kmetijske prakse in proizvodnjo hrane ali krme, ki imajo prednosti za ekološko kmetijstvo, se štejejo za posebno koristne za preskušanje VPU.

4. Pristojni organ določi drugačne pogoje preskušanja, ki so prilagojeni posebnim potrebam ekološkega kmetijstva, in v obsegu svoje zmogljivosti na zahtevo vlagatelja, če so na voljo ponovljive metode, preuči posebne lastnosti in značilnosti.“